

הדרך שבה אני מלמדת קובעת מי יהיה תלמיד טוב

יוסי סופר

הודיה* היתה מורה בבית ספר יסודי שבו הנחיתי. היא מלמדת אנגלית כבר עשרים שנה ודמות מוערכת בבית הספר ומקצועית מאוד. בית הספר שכן בשכונה ברמה סוציו-אקונומית נמוכה בעיר גדולה. כמורה בטוחה בעצמה היא הסכימה להציע לי להיכנס לשיעור שלה לצפייה ומשוב. כיתה ו'. כעשרים תלמידים, מספר דומה של בנים ובנות.

במהלך השיעור בלט מאוד שתלמידים דיברו ביניהם לא בענייני השיעור, ביקשו שוב ושוב לצאת לשירותים והפריעו בצורות שונות. רק תלמידים בודדים היו קשובים למורה, ביצעו את המשימות והשתתפו בדיון.

אני, כדרכי, רשמתי עובדות בלבד. מה ראיתי, מה אמרה המורה ומה אמרו התלמידים. אחרי השיעור קראנו יחד את הדברים. שאלתי את הודיה מה היא מבינה. היא אמרה שכנראה רוב תלמידי הכיתה לומדים בתנועה. הקשבה היא לא הצד החזק שלהם.

הצעתי לה הכין שיעור בתנועה. היא שאלה אותי כיצד אפשר לעשות זאת ואני הצעתי לה כמה דרכים. הודיה קיבלה את האתגר והתגייסה אליו במלוא כוחה. כמורה מעולה היא חיפשה באינטרנט רעיונות נוספים ובנתה שיעור אנגלית שכולו בתנועה, והזמינה אותי לצפות בשיעור.

השיעור נפתח במשחק כדור, כשהמורה זורקת לאחד התלמידים את הכדור, ואומרת מילה באנגלית, והוא צריך היה לומר את תרגומה לעברית. כך עבר הכדור בין כל התלמידים. בהמשך השיעור נדרשו התלמידים לתאר בפנטומימה דמות של בעל מקצוע שאת תמונתו תלתה המורה על הלוח. אחר כך פיזרה המורה מלים שונות באנגלית על הרצפה, והתלמידים נדרשו לקחת אותן ולהשלים באמצעותן משפטים שהיו כתובים על הלוח. התלמידים הכינו משחק זיכרון של מילים באנגלית ותרגומם לעברית, ושיחקו בו זמן ממושך. אחר כך נערכה תחרות של חיבור משפטים, כשהתלמידים עומדים בטור, וכל תלמיד שמצליח לחבר משפט נכון עובר לקבוצת המנצחים. תלמיד שלא הצליח במשימה עבר לסוף הטור, והמתין לתורו לחבר שוב משפט נכון.

* כל השמות במאמר זה הם בדויים.

הפעם השתנתה התמונה מקצה לקצה. רוב גדול של תלמידי הכיתה שיתפו פעולה, כמעט אף אחד לא ביקש לצאת לשירותים ואף אחד לא הפריע. על הפרצופים של התלמידים היתה הבעה של שעשוע וחדווה. הם נעו ממקום למקום, התחרו ביניהם ועסקו בביצועי הבנה מגוונים.

גם הפעם כתבתי עובדות בלבד. מי וכמה השתתפו, מי וכמה ישבו בצד ושתקו. אחרי השיעור קראנו שוב יחד את הדברים ושמנו לב שהתלמיד גיל לא השתתף. בדרך כלל גיל היה התלמיד המצטיין בשיעורים. הוא היה מצביע כדי לענות על כל שאלה של המורה, ביצע את כל המטלות וציוניו במבחנים היו מעולים.

שאלתי אותה מדוע לדעתה גיל לא השתתף. הודיה חשבה מעט ואמרה: "כנראה דרך הלמידה בשיעור זה, בתנועה, לא התאימה לדרך הלמידה שלו".

ואז אמרה הודיה את המשפט האלמותי: "כנראה, הדרך שבה אני מלמדת קובעת מי יהיה תלמיד טוב ומי יהיה תלמיד לא טוב".

עברו כעשר שנים מאז אבל המוטו של הודיה נחרט עמוק בי. אנחנו מגדירים את ילדי הקצה באמצעות דרך ההוראה שאנחנו בוחרים.

יוסי סופר הוא מנחה פדגוגי ברשת ברנקו וייס, בעל תואר שני בחינוך, בוגר מנדל, בית הספר למנהיגות חינוך. בעבר כיהן כראש ישיבת בני עקיבא בנתניה ועבד בעמותת ידידות טורונטו שהפעילה את תכנית קול הנער לקידום נוער חרדי נושר.